

FRANCISCUS EN DE SULTAN

FRANCISCUS ALS PIONIER VAN INTERRELIGIEUZE DIALOOG

November 2017. Amper enkele weken nadat ik het goede nieuws ontving dat ik bij 'TAU' (Vlaamse Franciscaanse beweging) aan de slag kon, contacteerde ze me. Samen theedrinkend in Antwerpen vertelde ze hoe ze altijd al een voorliefde voor Franciscus van Assisi had. Zelf groeide ze op met Rumi, een mysticus en dichter binnen de islamitische soefitraditie, én een tijdgenoot van Franciscus. Het idee groeide om samen 'iets' te doen, rond Franciscus én Rumi. En zo bracht Sarah, een stralende, sociaal geëngageerde moslima met Turkse wortels, me samen met Franciscus meteen tot bij de sultan.

Wat mij telkens opnieuw verwondert in het leven van Franciscus van Assisi, is het bijzondere pad van ontmoeting dat hij bewandelde. Dat pad begon bij de melaatsen en bracht hem in 1219 in volle kruistochtentijd tot in het legerkamp van de Egyptische moslimsultan Malik Al-Kamil. Twee

keer zette hij zijn fysieke gezondheid en zelfs zijn leven op het spel om 'de ander' nabij te komen. 'De ander' was voor Franciscus de melaatse, de moslim, zij die door de maatschappij uitgestoten werden, niet aanvaard, en zelfs bestreden.

Twee keer veranderde dat naderbij komen iets fundamenteel in zijn leven. Franciscus keerde niet op dezelfde manier van de ontmoetingen terug. Over zijn ontmoeting met de melaatse die toevallig op zijn pad gekomen was, schrijft Franciscus in zijn testament: "en toen ik bij hen wegging, was wat me bitter leek voor mij veranderd in zoetheid naar lichaam en ziel". Maar ook zijn ontmoeting met de sultan zindert op een bijzondere manier na in zijn geschriften en zijn leven. Daar kom ik in een volgend artikel graag op terug.

Als ik kijk naar mijn eigen ontmoetingen met moslims, dan merk ik iets gelijkaardigs. Want voor Sarah waren er anderen. Moslimcollega's op het werk die me tijdens de ramadan vertelden over hoe ze het vasten beleefden. Hoe ze door overdag niet te eten zich meer verbonden wilden voelen met de armen die dagelijks met honger leven. Maar ook hoe het fysieke vasten hen tot inkeer brengt en dichter bij God. Hun concrete ervaringen inspireerden me als prille twintiger om zelf terug te gaan vasten, maar ook verruimden ze mijn begrip van de armoedebeleving die bij Franciscus zo centraal staat.

Wat me ook blijft intrigeren, is dat Franciscus voor hij de sultan van Egypte ontmoette al twee eerdere pogingen gedaan had om de moslimwereld te bereiken. Slechte weersomstandigheden en ziekte hadden hem daarvan weerhouden. In 1219 probeerde hij het nog eens opnieuw, een derde keer. En dit keer slaagde hij in zijn opzet. Het verlangen 'de ander' te ontmoeten moet groot geweest zijn bij Franciscus, zo groot dat hij er veel voor over had. Want net in de jaren dat zijn orde snel groeide en nog op zoek was naar stabiliteit, trok hij toch naar het Midden-Oosten toe.

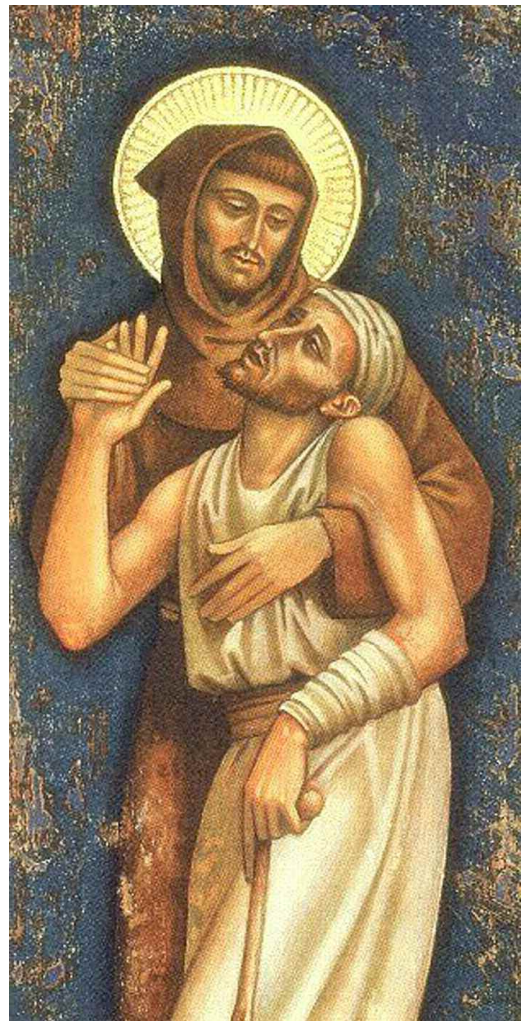
Ik denk dat we Franciscus van Assisi terecht een pionier van de interreligieuze dialoog mogen noemen, een patroon misschien zelfs. Hij is vermoedelijk de eerste westerse christelijke heilige die zo uitdrukkelijk kennis wilde maken met de moslimwereld en met een moslimleider in gesprek wilde gaan. En dat net in 1219, op een moment dat het westen gewapend richting Midden-Oosten trok om de moslimlegers te verslaan. Het is in die geest dat paus Johannes Paulus II op 27 oktober 1986 religieuze wereldleiders in Assisi samenbracht voor een Wereldgebedsdag voor vrede. Op het einde van de bijeenkomst moedigde hij religieuze leiders aan om 'in de geest van Assisi' verder te leven en de vrede verder uit te dragen.

Dat het jaar 2019, het jubileumjaar van de

ontmoeting van Franciscus met de sultan van Egypte, ook voor ons een gelegenheid mag zijn om die bijzondere geest van Assisi verder te laten waaien.

Barbara Mertens

'TAU – Franciscaanse spiritualiteit vandaag'

ontmoeting met de melaatse